

ДИМИТЪР ТОНЕВ – ЖИВАТА ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ПОЛИГРАФИЯ

Димитър Стоев Тонев, или дядо Митко, както ние го наричаме, е роден на 1 ноември 1923 г. в с. Доганово, Софийска област. Животът му е изпъстрен с най-различни преживявания. Усетил е горчивия вкус на бедните години и войната, но също и сладостта на успехите и признанието. Той е живата история на българската полиграфия. Посветил е почти петдесет години на тази професия. Пътят му на полиграфист започва през далечната 1937 г., когато още ненавършил 14 години пристига в София и постъпва като чирак в печатница „Бембаса“, а година по-късно вече работи в печатница „Преса“. През 1944 г. взема участие във Втората световна война, а след това отново се връща към полиграфията, вече като словослагател на в. „Отечествен фронт“. От 1952 г. е във в. „Работническо дело“, а в продължение на тридесет години е негов главен метранпаж.

Какъв беше живота ти на село, преди да дойдеш в София?

Какво да ти разказвам – немотия. Баща ми Стойо беше строг, но много трудолюбив и добър човек, майка ми Стойка се грижеше за мен и брат ми с голяма любов

и всеотдайност, но бяха трудни и бедни години. Когато навърших десет години започнах да ходя през лятото при баба си Евда в съседното село Лесново, където пасях конете. Нивите ни не бяха много плодородни, храната не достигаше.

Разкажи за началото на професионалния си път?

След като завърших трети клас по старому, беднотията на село ме накара да отида в града, където започнах работа в печатница „Бембаса“. Още няха 14 години. Там вършех предимно хамалска и домакинска работа. След няколко месеца се преместих в печатница „Преса“ на ул. „11 август“, която беше собственост на Данаил Крапчев. Там се печатеше неговият в. „Зора“, в. „Щурец“ на Райко Алексиев, в. „Труд“ и в. „Родина“.

Работил си с Данаил Крапчев, една от най-ярките личности в българската журналистика. Какви са впечатленията ти от него?

Аз бях обикновен чирак, почти дете и малко съм общувал с него. Това, което си спомням е, че се държеше добре с печатарите, стимулираше ги материално, важно беше за него работниците му да са добре обучени.

В какво се състоеше работата ти?

Работех в наборния цех. Започнах да изучавам касата, това е мястото, където стоят буквите. Постепенно се научих да ги набирам, вадех коректури и така стъпка по стъпка напредвах в занаята.

Участвал си във Втората световна война. Какво е усещането на фронта?

През 1943 г. постъпих в казармата, в 4-ти конен полк в Ямбол. 9-ти септември ме завари в с. Козарево, където бях войник. Две седмици по-късно тръгнахме за фронта. Участвах в боевете при Белолин, Куршумлийски бани, Остро Купле и Върбица. Условието бяха страшни, нямаше храна, конете ядяха корите на дърветата, спяхме в снега, но въпреки всичко стигнахме Косовска Митровица, каквато беше целта.

Как се оцелява в такава обстановка?

Ами как...младост-издръжливост, както са казали хората. Не съм изпитвал страх, и аз не знам как става,

но е така, влизаш в битката и не мислиш...На няколко места щях да стана жертва...Имал съм късмет, това е.

Как те посрещнаха от фронта?

Беше гордост да си фронтовак, всички се отнасяха с огромно уважение. Върнах се на работа в печатницата. Вече излизаха в „Отечествен фронт“ и в „Работническо дело“. Те се печатаха там до построяването на полиграфическия комбинат. Веднага след откриването му се преместих в него.

Разкажи малко повече за успехите в работата си?

В началото бях словослагател на в „Работническо дело“, после ме избраха за началник на бригадата, а по-късно – за главен метранпаж. Пенсионирах се през 1983 г., но работих до 1987-ма, при това все нощни смени. Получих орден „Г. Димитров“, бях удостоен и със званието „Заслужил полиграфист“.

С кои известни журналисти от редакцията на в. „Работническо дело“ си контактувал най-много?

Имената са много, ще изброя само някои: Коста Андреев и Диньо Кьосев, които бяха зам.-главни редактори; Ненчо Хранов, завеждащ външния отдел; Вълко Грозев, завеждащ отдел „Селскостопански“; Милан Ангелов, Владко Захариев, Марко Семов, Константин Буюкиев, Мишо Бенлиев, Кольо Колев, Радослав Радев, Тодор Тодорчев, Илия Славчев, Иван Донев и много други.

Като главен метранпаж си имал подчинени.

Как се ръководи успешно един колектив?

Винаги съм защитавал интересите на работниците. Много се грижех за тях. Успях да се преборя за това печатарите, които работят нощем, да получат 7-ми разряд. Организирахме си тържества, на които присъстваше целият колектив. В. „Работническо дело“ имаше почивна база в Китен. Съдействах на всеки, който поиска да получи карта за почивка. Бях в добри отношения с всички, отнасях се добре с тях, а и те с мен.

Атмосферата беше приятелска, а това правеше екипа ни много сплотен.

Добрата дума железни врати отваря. Това е и житейската философия на дядо Митко. Такъв е той: винаги усмихнат и готов да разкаже поредната „лакардия“. И макар че е работил и е получил признанието за труда си в едно друго време, неговите постижения не бива да бъдат обезценени и отхвърлени. Защото любовта към професията, всеотдайността, с която ѝ се посвещава, обичта и приятелската подкрепа, с които подхожда към хората, всички тези качества са непреходни. Те са общочовешки и винаги необходими. Те осмислят съществуването ни!

МАРИАНА КОРЧАКОВА

ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“,

Стопански факултет

Специалност

„Масови комуникации и журналистика“

